

Ε.Ε.Α.Β.Ε.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ &
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

Διαβούλευση για το νέο
CLLD / LEADER 2023-2027

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1

**“Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη
μέσω του LEADER**

(ΤΑΠΤΟΚ - Τοπική Ανάπτυξη με
Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)”
του Στρατηγικού Σχεδίου της
Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ)

ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ

**ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΣΤΟΝ Β. ΕΒΡΟ**

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) «**ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ Α.Α.Ε.-ΟΤΑ**» (**ΕΕΑΒΕ ΑΑΕ ΟΤΑ**) μετά από την εφαρμογή τοπικών στρατηγικών LEADER, θα διεκδικήσει για ακόμα μία φορά τη χρηματοδότηση τοπικού προγράμματος LEADER για την ενδοχώρα του Βορείου Έβρου, μέσω της πρόσκλησης που δημοσίευσε το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τη νέα προγραμματική περίοδο, στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 «**ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ – ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)**» **ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027.**

2 ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΤΑΠΤΟΚ)

Οι πολιτικές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης, αλλά και ειδικότερα της τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων, είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στην άμβλυση των ανισοτήτων που έχουν το χαρακτηριστικό της γεωγραφικής διασποράς γιατί συμβάλουν στοχευμένα στην επίλυση των τοπικών προβλημάτων μέσω της χρήσης των κατάλληλων αναπτυξιακών εργαλείων που είναι διαθέσιμα.

Οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό τον «εκ των κάτω προς τα επάνω» σχεδιασμό, δημιουργώντας έτσι τις προϋποθέσεις για μία στενή, συνεχή και πολυεπίπεδη συνεργασία μεταξύ πολλών και ισχυρών συντελεστών σε τοπικό επίπεδο, όπως αιρετοί, τοπική διοίκηση, εκπρόσωποι επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών. Οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να στοχεύουν κατά βάση στην κοινή διαχείριση φυσικών πόρων, στην ενίσχυση των οικονομικών διασυνδέσεων, στην δημιουργία δικτύων σε διάφορα επίπεδα, στην ανάπτυξη κοινών υποδομών και στην προαγωγή καινοτόμων, έξυπνων και πράσινων πολιτικών.

Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής ένωσης στηρίζουν την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την τοπική ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων και τα κράτη μέλη μπορούν να εντάξουν και να υλοποιήσουν τέτοιου είδους πολιτικές για το σύνολο των ευρωπαϊκών ταμείων που διαχειρίζονται.

3 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΣΣ ΚΑΠ)

Το Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, αναπτύσσεται στο πλαίσιο των **9 ειδικών στόχων**. Η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων αποτελεί ένα βασικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων αυτών και ειδικότερα του **στόχου 8 που αφορά στην: «Πρώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές συμπεριλαμβανομένης της βιοοικονομίας και της βιώσιμης δασοκομίας».**

Η υστέρηση της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών αποτελεί κοινό γνώρισμα στο σύνολο της Ε.Ε. που συνοδεύεται από δημογραφική γήρανση, διαρροή των νέων προς τις αστικές περιοχές λόγω απουσίας ευκαιριών απασχόλησης, φτώχειας, δυσκολία πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης κλπ. Η εξέταση πολλών παραμέτρων (διάθρωση της οικονομίας, απασχόληση, ανεργία, δημογραφική σύνθεση, επίπεδο εκπαίδευσης, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, προσβασιμότητα, ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων, χρήση διαδικτύου, θέματα διακυβέρνησης) οδήγησε στον προσδιορισμό πληθώρας αναγκών. Η πολιτική της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων παρέχει λύσεις στην κάλυψη των περισσότερων αναγκών με άμεσο ή με έμμεσο τρόπο και συμβάλει με ουσιαστικό τρόπο στην επίτευξη των στόχων του ΣΣ της ΚΑΠ και ειδικότερα του στόχου 8.

Οι παραπάνω ανάγκες έχουν ομαδοποιηθεί σε έξι ομάδες, ως εξής:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

1. Προώθηση βιοοικονομίας και κυκλικής οικονομίας στις αγροτικές περιοχές
2. Αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
3. Ενίσχυση και διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών
4. Βελτίωση του επιπέδου των υποδομών και υπηρεσιών στις αγροτικές Περιοχές
5. Συγκράτηση και προσέλκυση πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές
6. Βελτίωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

4 LEADER

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης αποτελεί μια ολοένα και σημαντικότερη συνιστώσα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Η πείρα έχει δείξει ότι το LEADER μπορεί να επιφέρει πραγματική διαφορά στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων στις αγροτικές περιοχές, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην εξεύρεση καινοτόμων απαντήσεων σε παλαιά και νέα προβλήματα του αγροτικού χώρου και να καταστεί ένα σημαντικό εργαλείο για την οικοδόμηση τοπικών ικανοτήτων και τον πειραματισμό νέων τρόπων αντιμετώπισης των αναγκών των αγροτικών κοινοτήτων. Οι **βασικές αρχές** στην εφαρμογή των προγραμμάτων LEADER είναι:

- η ανάπτυξη στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης εστιασμένες στην περιοχή,
- η εκ των κάτω προς τα επάνω χάραξη των στρατηγικών,
- οι Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) οι οποίες αποτελούν σύμπραξη του δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα,
- οι ολοκληρωμένες και πολυτομεακές δράσεις,
- η δικτύωση,
- η συνεργασία,
- η καινοτομία.

Κατά την προγραμματική περίοδο 2023-2027 το LEADER θα αποτελέσει για μια ακόμα φορά ένα βασικό εργαλείο ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών ως ξεχωριστή παρέμβαση του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής τουλάχιστον στο **5%** των πόρων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (για την Ελλάδα το ποσό αυτό είναι **236.147.059€**)

Η φιλοσοφία σχεδιασμού και εφαρμογής του διατηρούνται ανέπαφες με στόχο την επίτευξη συμπληρωματικότητας των τοπικών στρατηγικών με τις δράσεις των λοιπών ευρωπαϊκών ταμείων και τις σχετικές εθνικές και περιφερειακές πολιτικές ανάπτυξης. Δεδομένης όμως της διαφοροποίησης των αναγκών των αγροτικών περιοχών αλλά και των απρόβλεπτων γεγονότων και φαινομένων, όπως η πανδημία COV-19, οι πυρκαγιές και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, που έχουν δημιουργήσει αρνητικές περιπτώσεις στις περιοχές αυτές, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην **ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων και πρωτοβουλιών με κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση.**

Βασικά στοιχεία των τοπικών στρατηγικών σε αυτή την προγραμματική περίοδο είναι και υλοποίηση δράσεων σύμφωνα με τους στόχους της **Πράσινης Συμφωνίας** (Green Deal) και της **Πράσινης Βίβλου** για την αγροτική ανάπτυξη, η **καινοτομία** για την αντιμετώπιση των κοινωνικό-οικονομικών προβλημάτων, η προώθηση της **κυκλικής οικονομίας** και της **βιοοικονομίας**, η **αξιοποίηση των ΤΠΕ** και η ανάπτυξη των πολιτικών των **«Έξυπνων Χωριών» (Smart Villages)** για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση χρόνιων προβλημάτων μικρών υπό-περιοχών των περιοχών LEADER.

Η κύρια προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων LEADER είναι η **βελτίωση του κοινωνικού κεφαλαίου** σε μια τοπική περιοχή, η **βελτίωση της διακυβέρνησης** και η **βελτίωση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων** της πολιτικής σε σύγκριση με άλλα αναπτυξιακά προγράμματα τα οποία δεν υλοποιούνται μέσω της «εκ των κάτω προς τα επάνω» πολιτικής.

Η πολιτική LEADER αποδεδειγμένα επιτυγχάνει τη **βελτίωση του κοινωνικού κεφαλαίου** μέσω:

- της δημιουργίας, της ενίσχυσης και της επέκτασης τοπικών δικτύων εντός και εκτός της ΟΤΔ,
- της ουσιαστικής συμμετοχής των τοπικών δρώντων στην υλοποίηση του τοπικού προγράμματος,
- της δημιουργίας τυπικών και άτυπων σχέσεων μεταξύ των μελών,
- της ανάπτυξης κοινών δράσεων,
- της ανάπτυξης σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ της ΟΤΔ και του τοπικού πληθυσμού και
- της ενίσχυσης των κοινών αξιών και της τοπικής ταυτότητας.

Παράλληλα, συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στη **βελτίωση στοιχείων της διακυβέρνησης** μέσω:

- του συμμετοχικού και διαφανούς τρόπου λήψης αποφάσεων,
- την συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού των ΟΤΔ,
- των προσφερόμενων υπηρεσιών ενημέρωσης και συμβουλών από την ΟΤΔ στον τοπικό πληθυσμό και στους δυνητικούς δικαιούχους,
- της διαχείρισης, παρακολούθησης και επικοινωνίας υλοποίησης του τοπικού προγράμματος και
- την συμβολή της ΟΤΔ στην προώθηση της καινοτομίας και της συνεργασίας αλλά και τη διαχείριση συγκρούσεων.

Τέλος, η πολιτική LEADER παρέχει **βελτιωμένα αποτελέσματα και επιπτώσεις** πολιτικής μέσω της καλύτερης ποιότητας των έργων που υλοποιούνται. Τα έργα LEADER κατά βάσει λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους στην τοπική ανάπτυξη, χαρακτηρίζονται σε αρκετές περιπτώσεις ως καινοτόμα, ικανοποιούν τις τοπικές ανάγκες, σε κάποιες περιπτώσεις χαρακτηρίζονται ως συλλογικά έργα, έχουν καλύτερη βιωσιμότητα, ενισχύουν την απασχόληση στις αγροτικές περιοχές και συμβάλουν με θετικό τρόπο σε πολύπλοκες στρατηγικές, όπως η στρατηγικές για την κλιματική αλλαγή, την βιοποικιλότητα, τον ψηφιακός μετασχηματισμός και το **Farm to Fork**.

Στο πλαίσιο του ΣΣ της ΚΑΠ για την προγραμματική περίοδο 2023-2027 το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει δημοσιεύσει πρόσκληση για την επιλογή **50 τοπικών προγραμμάτων LEADER** και ειδικότερα για την επιλογή των **Ομάδων Τοπικής Δράσης**, των **περιοχών** εφαρμογής τοπικών προγραμμάτων LEADER και των **στρατηγικών** τοπικής ανάπτυξης LEADER. Η επιλογή των τοπικών προγραμμάτων θα γίνει βάσει συγκεκριμένων όρων που προβλέπει η πρόσκληση.

Στο πλαίσιο λοιπόν της πρόσκλησης αυτής, η ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ Α.Α.Ε.-ΟΤΑ ξεκινά **ευρεία διαβούλευση** με τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς του Βορείου Έβρου, προκειμένου:

- I. καθορίσει το εταιρικό σχήμα – τους φορείς που θα απαρτίζουν το επίπεδο λήψης αποφάσεων (Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος - ΕΔΠ)
- II. καθορίσει την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος LEADER
- III. να διαγνώσει τις ανάγκες που έχει η περιοχή παρέμβασης και να τις ιεραρχήσει

- IV. να καθορίσει την τοπική της στρατηγική και τις παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν, βάσει των αναγκών της περιοχής.

5 ΟΜΑΔΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης του ΥΠΑΑΤ μπορούν να συμμετέχουν εταιρικά σχήματα ως φορείς σχεδιασμού στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης LEADER βάση των οποίων θα προτείνεται και η σύσταση των Ομάδων Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) και της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (ΕΔΠ) οι οποίες είναι αρμόδιες για την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος.

Το επίπεδο λήψης αποφάσεων ή η ΕΔΠ πρέπει να αποτελείται από εκπροσώπους **δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών κοινωνικοοικονομικών/περιβαλλοντικών συμφερόντων**, στην οποία ούτε ο δημόσιος τομέας ούτε καμία ενιαία ομάδα συμφερόντων δεν αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του 49% των δικαιωμάτων ψήφου και να προτείνονται μέσω της «από κάτω προς τα επάνω» προσέγγισης ως προϊόν διαβούλευσης με τους αντιπροσωπευτικούς φορείς της περιοχής και τον τοπικό πληθυσμό. Στην σύνθεση του επιπέδου λήψης αποφάσεων / ΕΔΠ, με δεδομένη την βαρύτητα που αποδίδει η Κοινή Γεωργική Πολιτική σε θέματα **καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού** στις αγροτικές περιοχές, πρέπει να συμμετέχει τουλάχιστον **ένας φορέας** που εκ του καταστατικού του δραστηριοποιείται στους σχετικούς τομείς. Παράλληλα, προτείνεται η ενίσχυση της συμμετοχής των μελών της ΕΔΠ ως προς την εκπροσώπηση της με μέλη γυναίκες και νέους κάτω των 40 ετών. Ως εκ τούτου, απαιτείται στη σύνθεση της ΕΔΠ να συμμετέχει **τουλάχιστον μία γυναίκα ή ένας νέος**.

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτούμενες προδιαγραφές για το εταιρικό σχήμα, την εμπειρία από τις προηγούμενες εφαρμογές των προγραμμάτων LEADER αλλά και την υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής, **προτείνεται** η Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος να **αποτελείται από επτά μέλη** (επίπεδο λήψης αποφάσεων) **με εκπρόσωπο/-ους** από τους παρακάτω φορείς:

- ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού περιοχής παρέμβασης
- Επιμελητήρια
- Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΑΣ)
- Κοινωνικούς / Περιβαλλοντικούς / Πολιτιστικούς Φορείς
- Φορέας που ασχολείται με την καταπολέμηση της φτώχειας / κοινωνικό αποκλεισμό

6 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων μπορεί να εφαρμοστεί σε αγροτικές περιοχές, οι οποίες πρέπει να είναι συνεκτικές από γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική άποψη.

Ειδικότερα, οι προτεινόμενες περιοχές εφαρμογής πρέπει να έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Προτείνονται από τις ΟΤΔ μέσω της «εκ των κάτω προς τα πάνω» προσέγγισης και αποτελούν προϊόν διαβούλευσης με αντιπροσωπευτικούς φορείς της περιοχής αλλά και τον τοπικό πληθυσμό.
- Διαθέτουν επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων. Ειδικότερα, ο μόνιμος πληθυσμός της κάθε περιοχής παρέμβασης θα κυμαίνεται μεταξύ **10.000 - 150.000 κατοίκους**.

Οι εν λόγω περιοχές πρέπει να αποτελούνται από Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες από τις οποίες **εξαιρούνται οικισμοί** με συνολικό μόνιμο πληθυσμό **μεγαλύτερο των 15.000 κατοίκων**. Ο εν λόγω περιορισμός δεν αφορά στα μικρά νησιά (αφορά το σύνολο των νησιών της χώρας με εξαίρεση την Κρήτη και την Εύβοια). Στους εξαιρούμενους οικισμούς δεν επιτρέπονται παρεμβάσεις στις εντός σχεδίου πόλης ή εντός ορίων οικισμού περιοχές. Σε ειδικές περιπτώσεις και κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης επιτρέπεται η υλοποίηση άυλων πράξεων ή πράξεων που αφορούν μόνο σε αγορά εξοπλισμού και δεν αφορούν σε κτηριακές υποδομές σε περιοχές εκτός της περιοχής παρέμβασης με την προϋπόθεση ότι τα έργα αυτά παρέχουν οφέλη κυρίως στον πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης.

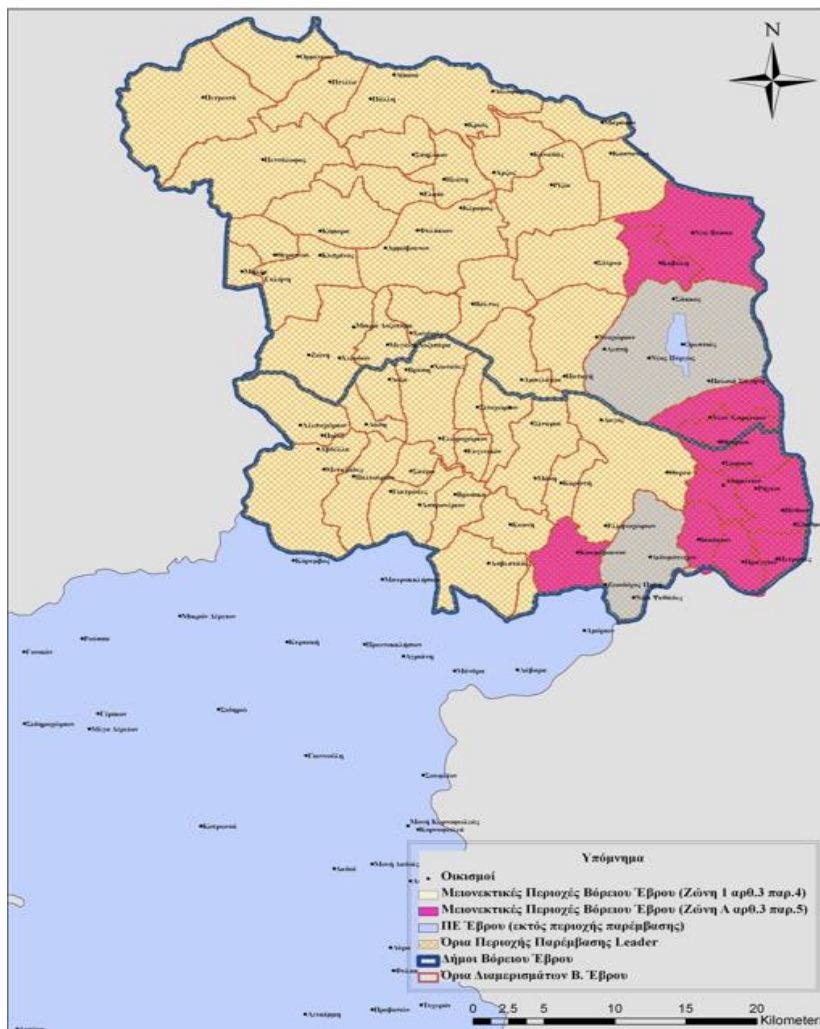
Η προτεινόμενη Περιοχή Παρέμβασης .

Σενάριο:

Περιοχή Παρέμβασης Βορείου Έβρου (όλη η περιοχή εκτός των ορίων της πόλεως της Ορεστιάδας)

Πληθυσμός: 38.762 κάτοικοι

Περιοχή Παρέμβασης Δήμος Ορεστιάδας και Δήμος Διδυμοτείχου

7 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο ειδικός στόχος του κάθε τοπικού προγράμματος θα πρέπει να τεκμηριώνεται πλήρως και να αποτυπώνεται με σαφήνεια στην τοπική στρατηγική του κάθε προγράμματος. Σημειώνεται ότι οι τοπικές στρατηγικές μπορούν να συμβάλουν μόνο στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Οι επιπτώσεις στον πρωτογενή τομέα μπορούν να έχουν μόνο έμμεσο χαρακτήρα. Παράλληλα, δεν είναι επιλέξιμες οι πράξεις που αφορούν σε μεγάλες υποδομές ευρυζωνικότητας, έργων προστασίας από πλημύρες και έργων προστασίας παραλιακών περιοχών.

Αφού ληφθούν υπόψη τα δεδομένα της περιοχής παρέμβασης, όπως προκύπτουν από την ανάλυση των στοιχείων που αφορούν στην περιοχή, τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και η ιεράρχηση των αναγκών, θα καθοριστούν οι στόχοι του τοπικού προγράμματος LEADER, καθώς και η στρατηγική για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Η στρατηγική επίσης πρέπει να συμβάλει με θετικό / συμπληρωματικό τρόπο σε πολύπλοκες περιφερειακές, εθνικές και κοινοτικές στρατηγικές όπως η κλιματική αλλαγή, η βιοποικιλότητα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός αλλά και η συνεισφορά του στις στρατηγικές της ΕΕ «**Πράσινη Συμφωνία**», «**Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο**» και τη συμφωνία για το **μακροπρόθεσμο όραμα για τις αγροτικές περιοχές**.

Οι στρατηγικοί στόχοι των τοπικών αναπτυξιακών στρατηγικών, θα πρέπει να εξυπηρετούν το σύνολο των παρακάτω θεματικών στόχων:

1. Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)
2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής
3. Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσω κοινωνικών δράσεων
4. Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων
5. Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής
6. Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος
7. Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας

Το σχέδιο του τοπικού προγράμματος θα πρέπει να διαρθρώνεται στις ακόλουθες υπο-παρεμβάσεις:

8 ΥΠΟ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Κατηγορία 1: Ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	Έως 300.000€ ή έως 40.000€ για άυλες πράξεις Εξαιρέση αποτελεί η υπο-παρέμβαση 1.1 Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων όπου ο μέγιστος προϋπολογισμός μπορεί να ανέλθει μέχρι τις 400.000€ .
Δικαιούχοι:	υφιστάμενοι ή υπό σύσταση φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που βάσει καταστατικού ή άλλου νόμιμου εγγράφου δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα.

8.1 1.1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις με ταυτόχρονο εκσυγχρονισμό μονάδων παραγωγής γεωργικών προϊόντων από γεωργικά προϊόντα. Η εν λόγω υπο-παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνο για κατηγορίες προϊόντων που παράγονται στην περιοχή** παρέμβασης και αποδεδειγμένα υπάρχει υστέρηση στον μεταποιητικό κλάδο αυτών. Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται έως το 65% για το σύνολο της χώρας και έως το 80% για τα μικρά νησιά Αιγαίου.

8.2 1.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις με ταυτόχρονο εκσυγχρονισμό μονάδων παραγωγής **μη γεωργικών** προϊόντων από γεωργικά προϊόντα. Η εν λόγω υπο-παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνο για κατηγορίες προϊόντων που παράγονται στην περιοχή** παρέμβασης και αποδεδειγμένα υπάρχει υστέρηση στον μεταποιητικό κλάδο αυτών.

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται ανά περιοχή βάσει του περιφερειακού χάρτη κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή έως το 50% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis).

8.3 1.3 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΥ ΔΑΣΟΚΟΜΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις με ταυτόχρονο εκσυγχρονισμό μονάδων παραγωγής προϊόντων από δασοκομικά προϊόντα. Η εν λόγω υπο-παρέμβαση είναι επιλέξιμη **μόνο για κατηγορίες προϊόντων που παράγονται στην περιοχή** παρέμβασης και αποδεδειγμένα υπάρχει υστέρηση στον μεταποιητικό κλάδο αυτών.

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται δυνάμει του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή έως το 50% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis).

8.4 1.4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΙΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1^Η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις με ταυτόχρονο εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας και παραγωγής ειδών μετά την 1^η μεταποίηση. Επίσης, επιλέξιμες είναι οι μόνοι οι κατηγορίες πράξεων οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Για το σύνολο των πράξεων της εν λόγω υπο-παρέμβασης κατά προτεραιότητα θα ενισχυθούν δικαιούχοι άνεργοι, γυναίκες, ΚοινΣΕπ και επιχειρήσεις σε ορεινές περιοχές.

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται ανά περιοχή βάσει του περιφερειακού χάρτη κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή έως το 50% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis).

8.4.1 1.5 Ενίσχυση επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε ιδρύσεις, εκσυγχρονισμούς, επεκτάσεις, μετεγκαταστάσεις με ταυτόχρονο εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου όπως καταλύματα, ξενοδοχεία, εστιατόρια, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, λοιπές επιχειρήσεις στον τομέα του τουρισμού. Επίσης, επιλέξιμες είναι μόνοι οι κατηγορίες πράξεων οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Αναλυτικότερα, **ιδρύσεις** που αφορούν στην εξυπηρέτηση διανυκτέρευσης επισκεπτών (καταλύματα, ξενοδοχεία κλπ) είναι **επιλέξιμες μόνο στις ορεινές περιοχές και στα νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.500 κατοίκων**. Για το σύνολο των πράξεων της εν λόγω υπο-παρέμβασης κατά προτεραιότητα θα ενισχυθούν δικαιούχοι άνεργοι, γυναίκες, ΚοινΣΕπ και επιχειρήσεις σε ορεινές περιοχές.

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται ανά περιοχή βάσει του περιφερειακού χάρτη κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή έως το 50% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis).

8.4.2 1.6 Ενίσχυση επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε ίδρυση ή εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων υπηρεσιών όπως παιδότοποι και γηροκομεία. Επίσης, επιλέξιμες είναι οι κατηγορίες πράξεων οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Για το σύνολο των πράξεων της εν λόγω υπο-παρέμβασης κατά προτεραιότητα θα ενισχυθούν δικαιούχοι άνεργοι, γυναίκες, ΚοινΣΕπ και επιχειρήσεις σε ορεινές περιοχές καθώς και επιχειρήσεις παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται ανά περιοχή βάσει του περιφερειακού χάρτη κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή έως το 50% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis).

8.4.3 1.7 Εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, ενίσχυση βιο-οικονομίας και κυκλικής οικονομίας

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν στην ενεργειακή αναβάθμιση επιχειρήσεων με την εγκατάσταση συστημάτων εναλλακτικών μορφών ενέργειας και συστημάτων μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας.

Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται έως το 65% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 (de minimis).

Κατηγορία 2: Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	έως 20.000€
Ένταση Ενίσχυσης:	Έως το 100% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 ή του Καν. (ΕΕ) 1407/2013
Δικαιούχοι:	Φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα που βάσει καταστατικού ή άλλου νόμιμου εγγράφου δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν στην κατάρτιση / επιμόρφωση ομάδων του τοπικού πληθυσμού σε αντικείμενα τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα με την στρατηγική του τοπικού προγράμματος. Στο πλαίσιο της παρούσας υπο-παρέμβασης επιλέξιμη είναι και η επιμόρφωση του γενικού πληθυσμού σε θέματα βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων. Ειδικότερα, για την υπο- παρέμβαση «2.1 Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 1-γενή τομέα» το αντικείμενο της εκπαίδευσης δεν πρέπει να ταυτίζεται με το αντικείμενο εκπαίδευσης των οριζόντιων παρεμβάσεων του ΣΣ της ΚΑΠ.

2.1 Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 1-γενή τομέα

8.4.4 2.2 Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 2-γενή τομέα 2.3 Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 3-γενή τομέα

Κατηγορία 3: Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	έως 400.000€ ή έως 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων
Ένταση Ενίσχυσης:	έως το 100% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 για μη παραγωγικές επενδύσεις* και για βασικές υπηρεσίες ή του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.
Δικαιούχοι:	Τοπικοί φορείς του δημοσίου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις κοινωνικού χαρακτήρα που συμβάλουν στην εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού και την ενσωμάτωση προσφύγων και μεταναστών. Επιλέξιμες είναι οι κατηγορίες πράξεων οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού. Επίσης, απαιτείται η εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας των πράξεων με τις αντίστοιχες δράσεις του ΕΚΤ και του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

8.4.5 3.1 Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα κ.λπ.)

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις βασικών υπηρεσιών όπως παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα και χώροι πολυδραστηριοτήτων για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού.

8.4.6 3.2 Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενσωμάτωση προσφύγων / μεταναστών

Κατηγορία 4: Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	έως 400.000€ ή έως 20.000€ στις περιπτώσεις άυλων πράξεων
Ένταση Ενίσχυσης:	έως το 100% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 για μη παραγωγικές επενδύσεις* και για βασικές υπηρεσίες ή του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.
Δικαιούχοι:	Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Επιλέξιμες είναι οι κατηγορίες πράξεων οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν στους στόχους της τοπικής στρατηγικής.

8.4.7 4.1 Έργα υποδομών μικρής κλίμακας

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις τοπικών υποδομών μικρής κλίμακας όπως δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης εντός οικισμών και επισκευή και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτηρίων για εγκατάσταση τοπικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού.

8.4.8 4.2 Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υποδομές αναψυχής, ανάπλασης, τουριστικών πληροφοριών και λοιπών υποδομών μικρής κλίμακας όπως σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, προβολή προώθηση περιοχών και ποδηλατικές διαδρομές.

8.4.9 Κατηγορία 5: Διατήρηση και βελτίωση πολιτιστικών στοιχείων

8.4.9.1 5.1 Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	έως 20.000€
Ένταση Ενίσχυσης:	έως το 75% δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 1407/2013

Δικαιούχοι:	Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
-------------	--

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε διενέργεια πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ειδικότερα, επιλέξιμες είναι οι εκδηλώσεις οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν στην τοπική στρατηγική.

8.4.9.2 5.2 Ενίσχυση μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Κατηγορία 6: Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	Έως 400.000€ και έως 20.000€ για άυλες ενέργειες.
Ένταση Ενίσχυσης:	Έως 100% δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 για μη παραγωγικές επενδύσεις* και για βασικές υπηρεσίες ή του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού και του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.
Δικαιούχοι:	Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και λοιποί αρμόδιοι φορείς όπως ο ΟΦΥΠΕΚΑ και εθελοντικές οργανώσεις εγγεγραμμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.
Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	έως 400.000€ και έως 20.000€ για άυλες ενέργειες
Ένταση Ενίσχυσης:	έως το 100% δυνάμει του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού για πράξεις που εμπίπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων
Δικαιούχοι:	Τοπικοί φορείς του δημόσιου ή του ευρύτερου δημοσίου ή σύλλογοι / οργανισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και φορείς του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν αποκατάσταση, αναβάθμιση και ανάδειξη των πολιτιστικών τοπικών στοιχείων της περιοχής. Ειδικότερα, επιλέξιμες είναι οι κατηγορίες πράξεων οι οποίες, σύμφωνα με τη SWOT ανάλυση, αποδεδειγμένα συμβάλουν της τοπικής στρατηγικής.

8.4.9.3 6.1 Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υπηρεσίες και υποδομές, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών μελετών, με σκοπό την αναβάθμιση και ανάδειξης φυσικών τοπίων όπως θέσεις θέας κλπ.

8.4.9.4 6.2 Έργα πράσινων υποδομών “green infrastructure” για την πρόληψη

και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν σε υποδομές, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών μελετών, με σκοπό την πρόληψη των κινδύνων από φυσικές καταστροφές όπως πλημύρες και πυρκαγιές.

Κατηγορία 7: Δικτύωση και Συνεργασία

Μέγιστος προϋπολογισμός πράξεων:	Έως 40.000€ για ενέργειες που αφορούν αποκλειστικά στην σύσταση και λειτουργία του συνεργατικού σχήματος, καθώς και την προετοιμασία του σχεδίου δράσης
Ένταση Ενίσχυσης:	Έως το 90% για την υπο-παρέμβαση «Συνεργασία μεταξύ μικρών τοπικών επιχειρήσεων» και έως το 100% για τις λοιπές υπο-παρεμβάσεις, δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 ή του Γεωργικού Απαλλακτικού Κανονισμού και του Καν. (ΕΕ) 1407/2013 για πράξεις που εμπíπτουν στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

Στις περιπτώσεις όπου το σχέδιο συνεργασίας περιλαμβάνει και μη άυλες ενέργειες / υποδομές αυτές μπορούν να ενισχυθούν στο πλαίσιο της παρούσας κατηγορίας αλλά με τους περιορισμούς και τους όρους που αφορούν στην κατηγορία που εμπíπτουν οι ενέργειες αυτές. Ο ελάχιστος αριθμός των μελών των σχημάτων συνεργασίας είναι **τα 3 μέλη**.

8.4.9.5 7.1 Συνεργασία μεταξύ μικρών τοπικών επιχειρήσεων

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις συνεργασίας μεταξύ τοπικών επιχειρήσεων ομοειδών ή συμπληρωματικών προϊόντων με σκοπό τη διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας, την κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και την ανάπτυξη και/ή εμπορία κοινών προϊόντων. Δεν είναι επιλέξιμα σχήματα συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν και λοιποί φορείς πλην των τοπικών επιχειρήσεων.

Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται έως το 90%.

7.2 Συνεργασία μεταξύ τοπικών δημόσιων ή/και ιδιωτικών φορέων ή/και ΜΚΟ για την κοινωνική ή / και πολιτιστική ή / και περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση της περιοχής, την προώθηση της υγιεινής διατροφής και της μείωσης σπατάλης τροφίμων.

Επιλέξιμες είναι οι πράξεις συνεργασίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών φορέων με σκοπό την διαμόρφωση και πραγματοποίηση δράσεων που αφορούν στην κοινωνική ή / και πολιτιστική ή / και περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση της περιοχής καθώς και δράσεων με σκοπό την προώθηση της υγιεινής διατροφής και της μείωσης σπατάλης τροφίμων.

Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται έως το 100%.

8.4.9.6 7.3 Έξυπνα Χωριά: συνεργασία για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη των χωριών

Η πολιτική των έξυπνων χωριών «Smart Villages» αποτελεί μία νέα πολιτική προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των αγροτικών περιοχών. Σκοπός της πολιτικής αυτής

είναι η συσπείρωση των τοπικών φορέων για την από κοινού αντιμετώπιση διαχρονικών προβλημάτων, μέσω δράσεων οι οποίες σχεδιάζονται με την «εκ των κάτω προς τα επάνω» διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό επιλέξιμες είναι οι πράξεις που αφορούν στην ίδρυση ενός συνεργατικού σχήματος με τη συμμετοχή τοπικών ιδιωτικών φορέων, με τη δυνατότητα συμμετοχής και τοπικών δημόσιων φορέων, για την προετοιμασία και σχεδίαση ενός σχεδίου δράσης εστιασμένου στην αντιμετώπιση ενός ή περισσότερων προβλημάτων της περιοχής. Στα συνεργατικά σχήματα, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, μπορεί να συμμετέχει και εκπαιδευτικό ίδρυμα. Η ΟΤΔ παρέχει πλην των άλλων συμβουλευτική υποστήριξη όμως δεν μπορεί να αποτελεί μέλος του συνεργατικού σχήματος.

Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να είναι χωρικά εστιασμένο και δεν μπορεί να αφορά σε περιοχή μεγαλύτερη των 10.000 μόνιμων κατοίκων. Για την σύνταξη του σχεδίου δράσης θα πρέπει να έχει ακολουθηθεί η «εκ των κάτω προς τα επάνω» διαδικασία, να προβλέπει δείκτες εκροών και προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων, και να έχει ολιστικό χαρακτήρα.

Βασικό χαρακτηριστικό του θα πρέπει να είναι η **κοινωνική ή / και η τεχνολογική καινοτομία** και να προβλέπει δράσεις όπως δράσεις ευρυζωνικότητας, παραγωγής ή εξοικονόμησης ενέργειας, αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων, εξυπηρέτησης των νέων ή των ηλικιωμένων της περιοχής, την αναβάθμιση της παροχής υπηρεσιών υγείας και άρση της κοινωνικής απομόνωσης.

Η ένταση ενίσχυσης ορίζεται έως το 100%.

***Μη παραγωγικές επενδύσεις:** Είναι οι επενδύσεις που δεν οδηγούν σε σημαντική αύξηση της αξίας ή της κερδοφορίας. Τυπικά, στοχεύουν σε καθαρά περιβαλλοντικές βελτιώσεις και συνδέονται με την επίτευξη των γεωργοπεριβαλλοντικών-κλιματικών στόχων που ορίζονται στα στοιχεία δ), ε) και στ) του άρθρου 6 παράγραφος 1 το Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Το σκεπτικό για τη χορήγηση δημόσιας στήριξης σε μη παραγωγικές επενδύσεις είναι να παρέχεται στους δικαιούχους χρηματοδοτικό κίνητρο για την ανάληψη επενδύσεων, οι οποίες δεν αποφέρουν σημαντική απόδοση, αλλά αποδίδουν θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Είναι σημαντικό οι μη παραγωγικές επενδύσεις να περιορίζονται σε μη ανταποδοτικές επενδύσεις που συνδέονται με πράξεις που έχουν καθαρά περιβαλλοντικά και κλιματικά οφέλη.

8.4.10 Κατηγορία 8: Διατοπική και διακρατική συνεργασία

Η ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο/ΟΤΔ με τη μορφή επιχορήγησης η ένταση της οποίας ορίζεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115. Κάθε υποψήφια ΟΤΔ έχει την υποχρέωση να υποβάλει τουλάχιστον ένα έργο συνεργασίας με την υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας. **8.1 Σχέδια διατοπικής συνεργασίας**

8.4.11 Κατηγορία 9: Λειτουργικές δαπάνες των ΟΤΔ και εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού

Η ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο/ΟΤΔ με τη μορφή επιχορήγησης, το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών και μπορεί να ανέλθει μέχρι και το 25% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του εγκεκριμένου τοπικού προγράμματος. Η ένταση της ενίσχυσης ορίζεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών δυνάμει του Καν.(ΕΕ) 2021/2115.

8.4.11.19.1 Λειτουργικές δαπάνες των ΟΤΔ και εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού

Επιλέξιμες δαπάνες είναι όλες οι δαπάνες οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την διαχείριση και υλοποίηση του τοπικού προγράμματος όπως αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων, λειτουργικές δαπάνες, πάγιος και λοιπός εξοπλισμός, μελέτες και υποστηρικτικές ενέργειες. Ως προς την εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού επιλέξιμες είναι όλες οι δαπάνες εμπύχωσης του τοπικού πληθυσμού καθώς και οι δαπάνες που συνδέονται με την δημοσιότητα και προβολή του προγράμματος. Οι δαπάνες εμπύχωσης θα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο το 5% της κατηγορία αυτής.

Σύμφωνα με την προκήρυξη: Ο Φάκελος Α' της πρότασης που αφορά στην επιλογή της περιοχής παρέμβασης, στο τοπικό εταιρικό σχήμα, στην SWOT ανάλυση (ισχυρά σημεία και αδυναμίες της περιοχής και τις ευκαιρίες και απειλές) και στην ιεράρχηση των αναγκών, θα πρέπει να υποβληθεί **μέχρι 15/04/2023 (εκτός και εάν δοθεί περεταίρω παράταση)**.

Ο Φάκελος Β' που αφορά στην τοπική στρατηγική ανάπτυξης και θα περιλαμβάνει τους στόχους και τη στρατηγική του τοπικού προγράμματος, αλλά και τις υπο-παρεμβάσεις / δράσεις για τις οποίες θα ζητήσει χρηματοδότηση η ΟΤΔ και τον αντίστοιχο προϋπολογισμό τους, θα πρέπει να υποβληθεί **μέχρι 12/04/2023**.

Οι φορείς ή ο τοπικός πληθυσμός που επιθυμεί να διατυπώσει την άποψή του για τα παραπάνω θέματα που αφορούν στο Φάκελο Α' (περιοχή, εταιρικό σχήμα, ανάγκες της περιοχής και ιεράρχησή στους) μπορεί να υποβάλλει σχετικό έγγραφο στην ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ Α.Α.Ε.-ΟΤΑ, **μέχρι 10/04/2023**, ενώ για τα θέματα του Φακέλου Β' (επενδυτική ιδέα, πρόταση) μπορεί να συμπληρώσει το σχετικό έντυπο που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα μας και να το υποβάλλει μέχρι **15/04/2023**.

Για περισσότερες πληροφορίες, ενημερωτικά έντυπα, πρόγραμμα ενημερωτικών εκδηλώσεων κλπ επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.eeabe.gr, ακολουθείστε μας στο facebook.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΣ ΚΑΠ ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

8.5 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ έχει προβεί στην έκδοση της αριθ. πρ. 2545/10.10.022 (Β' 5361) πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων για την επιλογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο της παρέμβασης Π3-77-4.1 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤΟΚ)» του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ). Σύμφωνα με την εν λόγω πρόσκληση, αλλά και ειδικότερα την παράγραφο 1 του Φακέλου Β (παράρτημα ΙΙ), απαιτείται η ανάπτυξη και αποτύπωση της τοπικής στρατηγικής ανάπτυξης. Βασικό στοιχείο στην ανάπτυξη της τοπικής στρατηγικής αποτελεί η αποτύπωση και ανάλυση της συσχέτισης και συμπληρωματικότητας αυτής με τις λοιπές περιφερειακές, εθνικές και κοινοτικές στρατηγικές ανάπτυξης. Η κάθε τοπική στρατηγική, ως αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής και της περιφερειακής στρατηγικής, αλλά και της κοινοτικής στρατηγικής, θα πρέπει να συμβάλει με θετικό πρόσημο στην στόχευση των ευρύτερων αυτών στρατηγικών μέσω της συνέργειας και της συσχέτισης. Ως εκ τούτου κατά την ανάλυση της τοπικής στρατηγικής κρίνεται απαραίτητη η ανάλυση της συνεργατικής και συμπληρωματικής δράσης αυτής στους στόχους της ευρύτερης στρατηγικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών.

Το παρόν εγχειρίδιο αποτελεί μία σύντομη και περιληπτική παρουσίαση των στόχων των βασικών στρατηγικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος του εγχειριδίου είναι η καθοδήγηση και διευκόλυνση των Ομάδων Τοπικής Δράσης στην προετοιμασία των τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης τους για την προγραμματική περίοδο 2023-2027.

Αναλυτικότερα, το εγχειρίδιο αποτυπώνει τους βασικούς στόχους των παρακάτω Ευρωπαϊκών Στρατηγικών:

1. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (GREEN DEAL)
2. Από το αγρόκτημα στο πιάτο (Farm to Fork)
3. Μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές (Long Term Vision For Rural Areas)

Σε κάθε περίπτωση το εν λόγω εγχειρίδιο δεν περιλαμβάνει το σύνολο των πληροφοριών για τις ανωτέρω στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστά αυτές. Ως εκ τούτου ο κάθε ενδιαφερόμενος, για να μπορεί να έχει πλήρη γνώση αυτών θα πρέπει να ανατρέξει στα σχετικά έγγραφα της Ε.Ε.

8.6 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΣΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ – GREEN DEAL

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με το COM(2019) 640 έγγραφο της, εξέδωσε την ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, βάσει της οποίας ανανεώνει τη δέσμευση της για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των προκλήσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον. Πρόκειται για μία νέα αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της

Ε.Ε. σε μία δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία που διαθέτει μια οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, στην οποία ως το 2050 θα πρέπει να έχουν μηδενιστεί οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και όπου η οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να έχει αποσυνδεθεί από τη χρήση των πόρων. Αποσκοπεί επίσης στην προστασία, διατήρηση και την ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου της ΕΕ, καθώς και στην προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών από κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον.

Η εν λόγω μετάβαση πρέπει να είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς, δίδοντας προτεραιότητα στον άνθρωπο και να μεριμνά για τις περιφέρειες, τους κλάδους και τους εργαζόμενους που θα έρθουν

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

αντιμέτωποι με τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Στην προσπάθεια αυτής της μετάβασης η συμμετοχή των πολιτών είναι υψίστης σημασίας για την αποτελεσματικότητα και την αποδοχή των πολιτικών.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ευελπιστεί να μετασχηματίσει την οικονομία και την κοινωνία, να την θέσει σε μία νέα σταθερή και βιώσιμη πορεία, και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της στρατηγικής της Επιτροπής για την υλοποίηση του Θεματολογίου των Ηνωμένων Εθνών για το 2030 και των βασικών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και των άλλων προτεραιοτήτων που έχουν τεθεί από αυτήν.

Συνοπτικά οι στόχοι που τίθενται μέσω της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας είναι οι ακόλουθοι:

- Επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050 με ενδιάμεσο στόχο την μείωση των εκπομπών θερμοκηπίου έως το 50-55% μέχρι το 2030 σε σχέση τα επίπεδα που επικρατούσαν το 1990. Για την επίτευξη του στόχου αυτού απαιτείται η αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου στο σύνολο του.
- Η μείωση των εκπομπών άνθρακα μέσω σχετικής τιμολόγησης και φορολόγησης. Σκοπός είναι η ενθάρρυνση των καταναλωτών και των επιχειρήσεων στην αλλαγή των συνηθειών τους αλλά και στην αύξηση των αειφόρων επενδυτικών σχεδίων στον ιδιωτικό αλλά και τον δημόσιο τομέα. Παράλληλα, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας και βιοτεχνίας μέσω νέων 'καθαρών' τεχνολογιών καθώς και μέσω της ενσωμάτωσης καινοτόμων λύσεων.
- Η εφαρμογή σχετικής για την κλιματική αλλαγή στρατηγικής. Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2020 ο 'Νόμος για το Κλίμα' ο οποίος στοχεύει στην εξασφάλιση ότι το σύνολο του κανονιστικού πλαισίου που εκδίδεται από την Ε.Ε. συμβάλει στους στόχους για το κλίμα, καθώς και ότι όλα τα αρμόδια τμήματα / φορείς θα συμβάλουν στους στόχους αυτούς. Ταυτόχρονα αυξάνει την φιλοδοξία αναφορικά με τους στόχους για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.
- Τροποποίηση των ενεργειακών συστημάτων και ενίσχυση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με στόχο την σταδιακή ανεξαρτητοποίηση από τη χρήση του άνθρακα. Παράλληλα, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η παροχή φθηνής ενέργειας για τους καταναλωτές. Στο πλαίσιο αυτό τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναθεωρήσουν τις στρατηγικές τους για την παραγωγή ενέργειας, αλλά και ειδικότερα την στρατηγική τους για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε κτήρια και σπίτια. Βασικό στοιχείο για την επίτευξη των στόχων αναφορικά με την στρατηγική για την ενεργειακή πολιτική αποτελεί και η μείωση κατανάλωσης ενέργειας κυρίως στα κτίρια και τις επιχειρήσεις αλλά και τα νοικοκυριά. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί κυρίως μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης των κτηρίων και της αντικατάστασης του μηχανολογικού εξοπλισμού των επιχειρήσεων και των βιομηχανιών.
- Ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας κυρίως στην βιομηχανία, αύξηση του ποσοστού της ανακύκλωσης, αύξηση της χρήσης βιοδιασπώμενων υλικών και χρήση του 'πράσινου πιστοποιητικού' των προϊόντων. Παράλληλα, ενίσχυση της παραγωγής προϊόντων με μεγαλύτερη διάρκεια ζωής, δυνατότητα επισκευής και δυνατότητα επανάχρησης και ανακύκλωσης.
- Μείωση των αποβλήτων με στόχο την ανάκτηση της οικονομικής αξίας αυτών και την μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

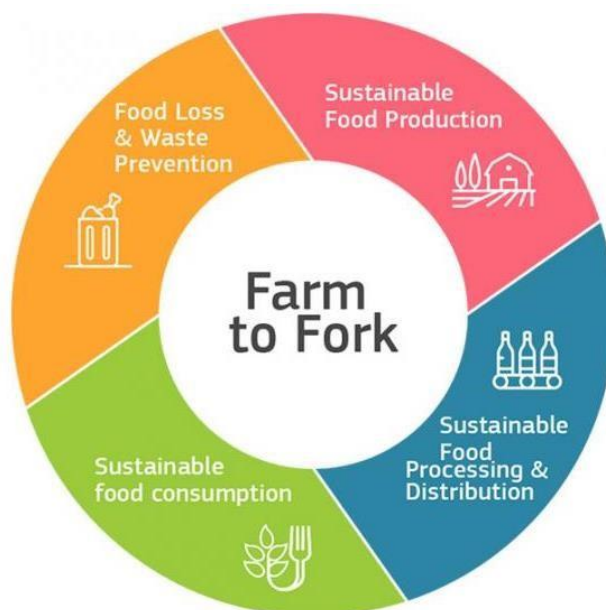

- Μείωση της χρήσης των ορυκτών καυσίμων και αντικατάσταση τους από άλλες μορφές ενέργειας που δεν είναι ρυπογόνες.
- Χρήση νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίησης οι οποίες συμβάλουν στην άρση της κλιματικής αλλαγής και στη προστασία του περιβάλλοντος και δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας με παράλληλη κατάρτιση των πολιτών σε δεξιότητες απαραίτητες για την μετάβαση.
- Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα μέσα μεταφοράς (αεροπλάνα, τρένα, οδικές μεταφορές, πλοία) κυρίως μέσω της αντικατάστασης των καυσίμων, της χρήσης κινητήρων νέων τεχνολογιών αλλά και της χρήσης τεχνολογιών για την καλύτερη διαχείριση των μεταφορών και παράλληλα βελτίωση των υπηρεσιών δημόσιων μεταφορών.
- Αειφόρος παραγωγή υγιεινών και θρεπτικών τροφών μέσω της στρατηγικής 'Από το αγρόκτημα στο πιάτο'. Η παραγωγή τροφίμων συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην μόλυνση του νερού, του αέρα και του εδάφους, στην κατανάλωση μεγάλου μέρους των φυσικών πηγών ενώ μεγάλο μέρος των τροφίμων σπαταλιέται. Παράλληλα, η χαμηλής ποιότητας διατροφή συμβάλει σε παχυσαρκία και ασθένειες όπως ο καρκίνος. Ως αποτέλεσμα απαιτείται ο ανασχεδιασμός της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη της παραγωγής υγιεινών τροφίμων και τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται και η δραστική μείωση των χημικών φυτοφαρμάκων, των χημικών λιπασμάτων και των αντιβιοτικών στην κτηνοτροφία.
- Η ενίσχυση της βιοποικιλότητας και η αειφόρος διαχείριση των δασών με στόχο την βελτίωση των οικοσυστημάτων και την αύξηση των δασικών εκτάσεων τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα.
- Εφαρμογή ενός μηχανισμού για τις περιοχές που βρίσκονται σε μετάβαση με στόχο την περιβαλλοντική ανάπτυξη τους.

8.7 ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ – FARM TO FORK

Η στρατηγική 'από το αγρόκτημα στο πιάτο' είναι μία νέα ολοκληρωμένη προσέγγιση του τρόπου με τον οποίο οι Ευρωπαίοι εκτιμούν τη βιωσιμότητα των τροφίμων. Είναι μία ευκαιρία για τη βελτίωση του τρόπου ζωής, της υγείας και του περιβάλλοντος. Η παραγωγή τροφίμων αποτελεί έναν από τους βασικούς παράγοντες που συμβάλουν

στην κλιματική αλλαγή και στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου, υπάρχει άμεση ανάγκη για την μείωση της εξάρτησης του συστήματος παραγωγής τροφίμων από τα φυτοφάρμακα στην γεωργία και της υπερβολικής χρήσης των χημικών λιπασμάτων καθώς και των αντιβιοτικών στην κτηνοτροφία. Παράλληλα,

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

απαιτείται η ενδυνάμωση της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, η εφαρμογή μέτρων για την καλή διαβίωση των ζώων και η αντιστροφή του φαινομένου της μείωσης της βιοποικιλότητας.

Οι στόχοι της Ε.Ε. μέσω της στρατηγικής 'από το αγρόκτημα στο πιάτο' είναι οι ακόλουθοι:

1. Να εξασφαλίσει ότι η αλυσίδα τροφίμων, που περιλαμβάνει την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή, την εμπορία και την κατανάλωση τροφίμων, έχει ουδέτερο ή θετικό αντίκτυπο, με διατήρηση και αποκατάσταση των χερσαίων, υδατικών και θαλάσσιων πόρων από τους οποίους εξαρτάται το επισιτιστικό σύστημα, να συμβάλει στην άμβλυνση της της κλιματικής αλλαγής και να προσαρμοστεί στις επιπτώσεις της, να προστατεύσει το έδαφος, τα ύδατα, τον αέρα και την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, και να αναστρέψει την απώλεια της βιοποικιλότητας.
2. Να προστατεύσει την επισιτιστική ασφάλεια, τη διατροφή και τη δημόσια υγεία εξασφαλίζοντας ότι όλοι έχουν πρόσβαση σε επαρκεί, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα για τα οποία τηρούνται υψηλά πρότυπα όσον αφορά την ασφάλεια και την ποιότητα, την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, και τα οποία ανταποκρίνονται στις διατροφικές ανάγκες και προτιμήσεις.
3. Να διατηρήσει τα τρόφιμα σε οικονομικά προσιτά επίπεδα, δημιουργώντας παράλληλα δίκαιες οικονομικές αποδόσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού, ώστε τα πιο βιώσιμα τρόφιμα να είναι και τα πιο προσιτά από οικονομική άποψη, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα του τομέα εφοδιασμού της Ε.Ε. προωθώντας το δίκαιο εμπόριο, δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και διασφαλίζοντας την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς και την υγεία και ασφάλεια στην εργασία.

Τα κράτη μέλη, μέσω των Στρατηγικών Σχεδίων της ΚΑΠ καλούνται να εξυπηρετήσουν την μετάβαση αυτή μέσω της ενίσχυσης κυρίως των γεωργών. Βασικά σημεία που θα συμβάλουν θετικά είναι η εφαρμογή εθελοντικών μέτρων, η αναδιανομή των άμεσων ενισχύσεων καθώς και η θέσπιση κανόνων για τον ανταγωνισμό και την προώθηση μιας αειφόρου τροφικής αλυσίδας.

Ειδικότερα, μέσω της στρατηγικής 'από το αγρόκτημα στο πιάτο' επιδιώκεται η επίτευξη των παρακάτω στόχων:

- Η ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας βιολογικής βάσης μέσω της παραγωγής πχ βιο-λιπασμάτων και βιο-χημικών και η ενίσχυση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τους αγρότες καθώς και της εκμετάλλευσης, μέσω επενδύσεων, των εκπομπών αερίων από τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις για παραγωγή ενέργειας.
- Η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των εχθρών των καλλιεργειών, η μείωση χρήσης επικίνδυνων χημικών εντομοκτόνων κατά 50% μέχρι το 2030 και η προώθηση εναλλακτικών μεθόδων για την προστασία της παραγωγής. Τα χημικά εντομοκτόνα ευθύνονται σε σημαντικό βαθμό για την μόλυνση του νερού, του εδάφους και του αέρα, καθώς και στην μείωση της βιοποικιλότητας.
- Η μείωση της χρήσης χημικών λιπασμάτων κατά 20% μέχρι το 2030 και η αντιμετώπιση της απώλειας των θρεπτικών συστατικών. Η υπερβολική χρήση χημικών λιπασμάτων συμβάλει σημαντικά στην μόλυνση του νερού, του εδάφους και του αέρα, καθώς και έχει αρνητικό αντίκτυπο στο κλίμα και στην μείωση της βιοποικιλότητας.
- Η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από την κτηνοτροφία κυρίως μέσω της βελτίωσης των σιτηρεσίων στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις με την αντικατάσταση συγκεκριμένων τροφών.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

- Η μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών στην κτηνοτροφία κατά 50% έως το 2030 δεδομένου ότι έχει παρατηρηθεί σε μεγάλο βαθμό η υπερβολική και πολλές φορές χωρίς λόγο χρήση αυτών. Παράλληλα, προωθείται η καλή μεταχείριση των ζώων δεδομένου ότι συμβάλει θετικά στην μείωση χρήσης φαρμάκων.
- Η εφαρμογή νέων καινοτόμων τεχνικών στην γεωργία που στοχεύουν στην υγεία των φυτών. Μέσω της χρήσης καινοτόμων τεχνικών είναι δυνατή η μείωση της χρήσης φυτοπροστατευτικών και η επίτευξη της αειφορίας.
- Η αύξηση της βιολογικής γεωργίας και επίτευξη του στόχου βάσει του οποίου έως το 2030 στο 25% της καλλιεργούμενης έκτασης θα εφαρμόζεται βιολογική γεωργία.
- Η εξασφάλιση της τήρησης των κοινωνικών δικαιωμάτων που συνδέονται με την αλυσίδα τροφίμων.
- Η εφαρμογή νέων προτύπων αναφορικά με τη συσκευασία των τροφίμων και των ελάχιστων πληροφοριών της ετικέτας αυτών.
- Η πληροφόρηση των πολιτών σχετικά με την υγιεινή διατροφή και την σπατάλη τροφίμων καθώς και η ανάλογη προσαρμογή της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών.
- Η εφαρμογή μέτρων για την μείωση της σπατάλης τροφίμων κυρίως κατά το στάδιο παραγωγής τους.

8.8 ΜΑΚΡΟΠΝΟΟ ΟΡΑΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ – LONG TERM VISION FOR RURAL AREAS

Οι αγροτικές περιοχές της Ε.Ε. αντιπροσωπεύουν το 30% του συνολικού πληθυσμού και το 80% της επικράτειας της. Ωστόσο, οι κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών, συμπεριλαμβανομένης της παγκοσμιοποίησης και της αστικοποίησης, μεταβάλλουν τον ρόλο και τη φύση των αγροτικών περιοχών, οι οποίες επηρεάζονται επίσης από τη μείωση του πληθυσμού και τη γήρανση αυτού. Πλέον είναι αντιληπτό ότι οι περιοχές αυτές διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στην πράσινη και

ψηφιακή μετάβαση της Ε.Ε. μέσω της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων, της διατήρησης της βιοποικιλότητας και της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της Ε.Ε. που αφορούν την Πράσινη Συμφωνία, το πρόγραμμα «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και τη βιοποικιλότητα. Ταυτόχρονα, η εφαρμογή νέων τεχνολογιών είναι απολύτως απαραίτητη για την υλοποίηση της ψηφιακής δεκαετίας της Ευρώπης.

Δεδομένης της μεγάλης ποικιλομορφίας των αγροτικών περιοχών, ως προς τις φυσικές και κλιματολογικές συνθήκες, τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, τις ιστορικές και πολιτιστικές εξελίξεις, τις

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

δημογραφικές και κοινωνικές αλλαγές, τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες και την οικονομική ευημερία, απαιτείται ο τοπικός σχεδιασμός αντιδράσεων και λύσεων που συνάδουν με τις ειδικές ανάγκες και τις δυνατότητες της κάθε περιοχής. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να στοχεύουν ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες και λιγότερο ανεπτυγμένες αγροτικές περιφέρειες. Η ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη θα πρέπει να βασίζεται σε τοποκεντρικές προσεγγίσεις και η συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης είναι απαραίτητη για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του δυναμικού των αγροτικών περιοχών.

Το όραμα και το σχέδιο δράσης προσδιορίζουν τέσσερις τομείς δράσης, υποστηριζόμενες από εμβληματικές πρωτοβουλίες, ώστε οι αγροτικές περιοχές να καταστούν:

- **ισχυρότερες:** έμφαση στην ενδυνάμωση των αγροτικών κοινοτήτων, στη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες και στη διευκόλυνση της κοινωνικής καινοτομίας·
- **συνδεδεμένες:** βελτίωση της συνδεσιμότητας τόσο όσον αφορά τις μεταφορές όσο και την ψηφιακή πρόσβαση·
- **ανθεκτικές:** διατήρηση των φυσικών πόρων και οικολογικός προσανατολισμός των γεωργικών δραστηριοτήτων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, διασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνική ανθεκτικότητα μέσω της πρόσβασης σε μαθήματα κατάρτισης και ποικίλων ευκαιριών ποιοτικής απασχόλησης·
- **ευημερούσες:** για τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων και τη βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και των αγροδιατροφικών δραστηριοτήτων, καθώς και του αγροτουρισμού.

Τα τέσσερα αυτά χαρακτηριστικά συνοψίζουν τις κοινές φιλοδοξίες των αγροτικών κοινοτήτων και των ενδιαφερόμενων μερών ώστε οι αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040:

- I. Να καταστούν ελκυστικοί χώροι, που αναπτύσσονται βάσει αρμονικής εδαφικής ανάπτυξης, αξιοποιώντας τις ιδιαίτερες δυνατότητές τους, οι οποίες τις καθιστούν τόπους ευκαιριών και προσφέρουν τοπικές λύσεις που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των τοπικών επιπτώσεων των παγκόσμιων προκλήσεων.
- II. Να συμμετέχουν στην πολυεπίπεδη και τοποκεντρική διακυβέρνηση, εκπονώντας ολοκληρωμένες στρατηγικές με τη χρήση συνεργατικών και συμμετοχικών προσεγγίσεων και επωφελούμενες από εξατομικευμένα μείγματα πολιτικής και αλληλεξαρτήσεις μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.
- III. Να καταστούν πάροχοι επισιτιστικής ασφάλειας, οικονομικών ευκαιριών, αγαθών και υπηρεσιών για την ευρύτερη κοινωνία, όπως βιοπροϊόντων και ενέργειας, αλλά και τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας με βάση την κοινότητα και ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, διατηρώντας δίκαιο μερίδιο από τη δημιουργούμενη αξία.
- IV. Να καταστούν δυναμικές κοινότητες που εστιάζουν στην ευζωία, συμπεριλαμβανομένων των εισοδημάτων, της δικαιοσύνης, της ευημερίας και της ποιότητας ζωής, όπου όλοι οι άνθρωποι θα διαβιούν και θα εργάζονται μαζί με αρμονία και όπου θα υπάρχουν επαρκείς δυνατότητες αλληλοϋποστήριξης.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΠ 2023-2027 / ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

- V. Να καταστούν κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς που χαρακτηρίζονται από αλληλεγγύη, δικαιοσύνη και ανανέωση μεταξύ των γενεών, οι οποίες είναι ανοιχτές στους νεοαφιχθέντες και προάγουν ίσες ευκαιρίες για όλους.
- VI. Να καταστούν ακμάζουσες πηγές φυσικών πόρων, οι οποίες ενισχύονται από τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και συμβάλλουν στην επίτευξή τους, συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής ουδετερότητας, καθώς και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων.
- VII. Να επωφελούνται πλήρως από την ψηφιακή καινοτομία με ισότιμη πρόσβαση σε νεοεμφανιζόμενες τεχνολογίες, ευρέως διαδεδομένο ψηφιακό γραμματισμό και ευκαιρίες απόκτησης πιο προηγμένων δεξιοτήτων.
- VIII. Να αποτελούνται από άτομα με επιχειρηματικό και καινοτόμο πνεύμα και επαρκείς δεξιότητες, συμβάλλοντας από κοινού στην τεχνολογική, οικολογική και κοινωνική πρόοδο.
- IX. Να καταστούν δραστήρια μέρη που διαθέτουν αποδοτικές, προσβάσιμες και οικονομικά προσιτές δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών υπηρεσιών, προσφέροντας εξατομικευμένες λύσεις (π.χ. στους τομείς των μεταφορών, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της υγειονομικής περίθαλψης και της φροντίδας, συμπεριλαμβανομένης της μακροχρόνιας φροντίδας, της κοινωνικής ζωής και των επιχειρήσεων λιανικής).
- X. Να καταστούν μέρη που χαρακτηρίζονται από ποικιλομορφία και αξιοποιούν στο έπακρο τα μοναδικά τους πλεονεκτήματα και ταλέντα και τις μοναδικές τους δυνατότητες.

Η Επιτροπή θα στηρίζει και θα παρακολουθεί την εφαρμογή του αγροτικού σχεδίου δράσης της ΕΕ και θα το επικαιροποιεί τακτικά ώστε να διασφαλίζει ότι παραμένει συναφές. Θα συνεργάζεται επίσης με τα κράτη μέλη και αγροτικούς φορείς για να διατηρεί διάλογο σχετικά με αγροτικά ζητήματα. Επιπλέον, θα τεθεί σε εφαρμογή ένας μηχανισμός «**αγροτικής θωράκισης**» σύμφωνα με τον οποίο οι πολιτικές της ΕΕ θα επανεξετάζονται υπό αγροτικό πρίσμα. Στόχος είναι να προσδιοριστεί καλύτερα και να ληφθεί υπόψη ο ενδεχόμενος αντίκτυπος και οι επιπτώσεις που θα έχει μια πρωτοβουλία πολιτικής της Επιτροπής στις θέσεις εργασίας, στην οικονομική μεγέθυνση και στη βιώσιμη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Τέλος, θα συσταθεί **παρατηρητήριο** για τις αγροτικές περιοχές εντός της Επιτροπής για την περαιτέρω βελτίωση της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων σχετικά με τις αγροτικές περιοχές. Αυτό θα παράσχει στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής σε σχέση με την αγροτική ανάπτυξη και θα στηρίξει την εφαρμογή του αγροτικού σχεδίου δράσης.

8.9 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ & ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς που σκοπεύουν να συμμετάσχουν στη διαγωνιστική διαδικασία για την υποβολή και υλοποίηση τοπικού προγράμματος LEADER, βάσει της αριθ. πρ. 2545/10.10.22 (Β' 5361) πρόσκλησης, καλούνται για την προετοιμασία της τοπικής στρατηγικής του εν λόγω τοπικού προγράμματος. Βασικό στοιχείο για την σύνταξη της στρατηγικής αποτελεί η συσχέτιση και συμπληρωματικότητα αυτής με τις λοιπές περιφερειακές, εθνικές και κοινοτικές στρατηγικές. Το εν λόγω σημείο αποτελεί σημείο εξέτασης και βαθμολόγησης της κάθε τοπικής στρατηγικής. Στις

περιπτώσεις όπου η τοπική στρατηγική δεν συμφωνεί με τις προαναφερόμενες στρατηγικές αυτή δεν θα γίνει αποδεκτή και θα απορριφθεί σύμφωνα και με τις διατάξεις στις σχετικές πρόσκλησης.

Ως εκ τούτου, το σύνολο των ενδιαφερόμενων φορέων καλούνται να λάβουν υπόψη τα σημεία των ανωτέρω στρατηγικών στην προετοιμασία και σύνταξη των τοπικών στρατηγικών τους. Σημειώνουμε ότι λόγω της ευρύτητας των Ενωσιακών στρατηγικών αλλά και των όρων επιλεξιμότητας της παρέμβασης Π377-4.1 «Στήριξη για Τοπική Ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ)» του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ) δεν είναι δυνατή η εξυπηρέτηση του συνόλου των στόχων αυτών. Συνεπώς, απαιτείται η ορθή επιλογή των στόχων τους οποίους το κάθε τοπικό πρόγραμμα θα εξυπηρετήσει. Επιπλέον απαιτείται η εξειδίκευση αυτών, βάσει και της SWOT ανάλυσης, τόσο στο κεφάλαιο της τοπικής στρατηγικής όσο και στην περιγραφή των υπο-παρεμβάσεων.

